

03 Nisan 2013

Sayı : 64272063-610-1058

Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-13810)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi:** a) TBMM Başkanlığının 24.12.2012 tarih ve KAN.KAR.BŞK.A.01.0.KKB.0.10.00.00-07(7/13810)-161546 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 04.01.2013 tarih ve 31853594-610-2-2757-77 sayılı yazısı.

İzmir Milletvekili Sayın Alaattin YÜKSEL'in Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına tarafımca cevaplandırılmasını tensip ettikleri, 7/13810 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

Önerge Cevabı (3 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği : Bilgi :
TBMM Başkanlığı Başkanlık

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN ALAATİN YÜKSEL'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/13810)**

Sorular 1, 2, 3, 4, 5, 6:

Dünyada ham petrol ve doğalgaz fiyatları gerilerken, bu ürünlerin büyük bölümünü ithal eden Türkiye'de, fiyatlar sürekli artmaktadır. Örneğin 2008 yılında petrol fiyatları 147'e dolara kadar ulaşırken, 2.73 TL olan benzin fiyatları, bugün 115 dolar düzeyindeki petrol fiyatlarına karşın Türkiye'de benzin fiyatları neredeyse 5 TL'ye yükselmiştir.

Bu kapsamda;

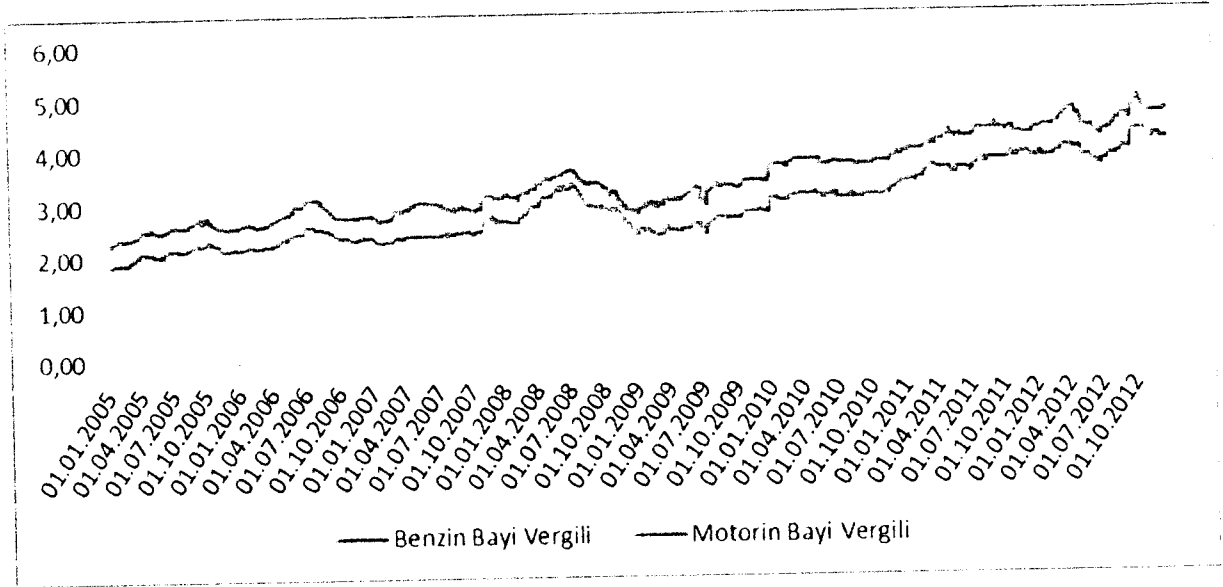
- 2002-2012 yılları arasında yıllara göre ortalama benzin, mazot ve doğalgaz fiyatları nasıl gerçekleşmiştir?
- 2002-2012 yılları arasında Dünyada petrol fiyatları ile doğalgaz fiyatları yıllara göre ortalama nasıl gerçekleşmiştir?
- 2002-2012 yılları arasında akaryakıt ürünlerinin türlerine göre kaç defa zam yapılmış oranları nedir? Akaryakıt ürünlerine türlerine göre kaç defa indirim yapılmış oranları nedir?
- 2008 yılında petrol fiyatları 147 Dolar iken Türkiye de 2.73TL idi bugün petrol fiyatları 115 Dolar kadar gerilemiş iken Benzinin litre fiyatı 5.00TL ye yükselmesinin nedeni nedir?
- Dünyada petrol fiyatları 100-140 dolar aralığında seyrederken, iktidarınız döneminde Türkiye'de benzin, mazot ve doğalgaz fiyatlarının 2-3 katı artmış olmasını nedeni nedir? Vergi yükü bunun nedeni olabilir mi? Son vergi düzenlemesi ile birlikte, akaryakıt ürünlerinden alınan verginin, akaryakıt bedelinin üstüne çıktığı doğru mudur? Bir litre benzinin vergisiz fiyatı nedir?
- Son 5 yılda ve yıllara göre ayrı ayrı akaryakıt ürünleri üzerinden ne kadar ÖTV ve KDV toplanmıştır? Akaryakıt ürünleri üzerinden toplanan bu vergilerin, toplam vergi gelirleri içindeki oranı nedir? Hükümetiniz, akaryakıt ürünlerini vergi kaynağı olmaktan çıkaracak mıdır? Yoksa vergi yükü nedeniyle üreticileri, sanayicileri ve vatandaşları mağdur etmeye devam mı edeceksiniz?

Cevap 1, 2, 3, 4, 5, 6:

Bilindiği üzere 1998-2005 döneminde akaryakıt fiyatları 98/10745 sayılı Kararname çerçevesinde "Otomatik Fiyat Sistemi" yöntemiyle dünya petrol ürünleri fiyatları ve dolar kurunda meydana gelen değişimler göz önünde bulundurularak belirlenmekteydi.

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun 20.12.2003 tarihinde yürürlüğe girmesine müteakip 01.01.2005 tarihinden itibaren akaryakıt fiyatları serbest piyasa şartlarında oluşmakta, denetimi ve takibi Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından yürütülmektedir. Dünya piyasasında meydana gelen ürün fiyatlarındaki değişiklikler, eş zamanlı olarak ülkemizde de karşılığını bulmaktadır. 2002, 2003 ve 2004 yılı Ocak ayında İstanbul Avrupa Yakası Kurşunsuz Benzin ve motorin fiyatları 1.285.000 TL, 1.658.000 TL ve 1.747.000 TL olarak gerçekleşirken aynı dönem için motorin fiyatları ise 944.000 TL, 1.349.000 TL ve 1.349.000 TL olarak gerçekleşmiştir. Aşağıdaki grafikte 01.01.2005-31.12.2012 tarihleri arasında Kurşunsuz 95 oktan Benzin ile Motorinin vergili fiyat değişimi görülmektedir.

İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN ALAATİN YÜKSEL'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/13810)

2002-2012 dönemini kapsayan brend tipi ham petrol fiyatlarını içeren tablo aşağıda verilmiştir.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Yıllık Ortalama Fiyat, \$/varil	24,99	28,83	38,21	54,40	65,21	72,56	97,03	61,54	79,47	111,28	111,58

01.01.2005 tarihinden 31.12.2012 tarihine kadar serbest piyasada Kurşunsuz 95 oktan benzinde 149 defa fiyat artışı ve 119 defa fiyat indirimi olmuştur.

Rafineriler tarafından herhangi bir akaryakıt ürününün fiyatı, erişilebilir en yakın serbest piyasa fiyatları ile belirlenir. Brend tipi ham petrol fiyatı, ürün fiyatı belirlemede rafineriler tarafından kullanılmaz. Rafineriler CIF Med (Genova/Lavera) (Cost, insurance & freight) oluşan uluslararası piyasa fiyatlarını kullanarak vergisiz depo satış fiyatını elde ederler. Ham petrol fiyatlarındaki değişiklik ürün fiyatlarını belirlemede ticari tek kıstas olmayıp arz talep dengesi daha büyük bir etken olarak ortaya çıkmaktadır. Üretim maliyeti düşen bir üründe eğer talep miktarı artıyorsa o ürüne ait nihai fiyat artabilir. Kaldı ki petrol gibi stratejik öneme haiz bir metada bu tarz etkenler çok fazla etkili olmaktadır.

Aşağıdaki örnek tabloda 2008 ve 2012 tarihleri itibari ile Kurşunsuz 95 oktan benzine ait fiyat bileşenleri ve uluslararası piyasadaki ürün fiyatları gösterilmektedir.

Tarih	Ürün Fiyatı TL/Lt	R+D+B Payı TL/Lt	Tüm Vergiler (ötv+kdv) TL/Lt	Pompa Fiyatı TL/Lt	Ürün Fiyatı \$/Ton	Petrol Fiyatı \$/varil	Dolar
04.07.2008	1,17	0,45	2,04	3,61	1185	144,23	1,2513
31.12.2012	1,36	0,42	2,89	4,66	990	109,99	1,7912

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN ALAATİN YÜKSEL'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/13810)**

Petrol piyasasında dolaşımda bulunan tüm ürünlerin fiyatı, ham petrol fiyatındaki değişimlerden etkilenmekle birlikte, her bir ürünün fiyat teşekkülünün arz-talep mekanizmasına göre ayrı ayrı oluştuğu, fiyatların oluşumuna etki eden birçok faktörün de bu süreçte rol oynadığı bilinmektedir. Ham petrol fiyatı ve benzin, motorin gibi ürünlerin kendi arz-talep koşullarının yanı sıra navlun bedeli, döviz kuru, ülkelerin mevzuatlarına göre gümrük vergileri, ÖTV ve KDV gibi diğer vergileme unsurları gibi hususlar yanında tarafların özel hukuk çerçevesinde aralarında kararlaştırdıkları unsurlar, belirli bir zamandaki konjonktürel gelişmeler gibi birçok husus fiyat oluşumuna etki edebilmektedir.